

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 628/2023
18.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића, Мирјане Андријашевић, Весне Мاستиловић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Петров, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Жарко Зрењанин“ из Качарева, коју заступа Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1985/22 од 30.09.2022. године, у седници већа одржаној 18.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1985/22 од 30.09.2022. године, као изузетно дозвољеној.

II УСВАЈА СЕ ревизија тужиле, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1985/22 од 30.09.2022. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 223/21 од 13.04.2022. године, тако што се: а) **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужили, на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, за период од марта 2018. године закључно са мартом 2021. године, исплати износ од 77.222,17 динара и то:

- за март 2018. године износ од 2.525,00 динара, са законском затезном каматом од 06.04.2018. године до исплате,
- за април 2018. године износ од 1.683,33 динара, са законском затезном каматом од 06.05.2018. године до исплате,
- за мај 2018. године износ од 2.415,22 динара, са законском затезном каматом од 06.06.2018. године до исплате,
- за јун 2018. године износ од 2.525,00 динара, са законском затезном каматом од 06.07.2018. године до исплате,
- за август 2018. године износ од 1.317,39 динара, са законском затезном каматом од 06.09.2018. године до исплате,
- за септембар 2018. године износ од 2.525,00 динара, са законском затезном каматом од 06.10.2018. године до исплате,
- за октобар 2018. године износ од 2.525,00 динара, са законском затезном каматом од 06.11.2018. године до исплате,

- за новембар 2018. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.12.2018. године до исплате,
- за децембар 2018. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.01.2019. године до исплате,
- за јануар 2019. године износ од 2.086,96 динара, са законском затезном каматом од 06.02.2019. године до исплате,
- за фебруар 2019. године износ од 2.240,00 динара, са законском затезном каматом од 06.03.2019. године до исплате,
- за март 2019. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.04.2019. године до исплате
- за април 2019. године износ од 2.036,36 динара, са законском затезном каматом од 06.05.2019. године до исплате,
- за мај 2019. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.06.2019. године до исплате,
- за јун 2019. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.07.2019. године до исплате
- за август 2019. године износ од 1.745,45 динара, са законском затезном каматом од 06.09.2019. године до исплате,
- за септембар 2019. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.10.2019. године до исплате,
- за октобар 2019. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.11.2019. године до исплате,
- за новембар 2019. године износ од 3.047,62 динара, са законском затезном каматом од 06.12.2019. године до исплате,
- за децембар 2019. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.01.2020. године до исплате,
- за јануар 2020. године износ од 1.808,70 динара, са законском затезном каматом од 06.02.2020. године до исплате,
- за фебруар 2020. године износ од 1.902,00 динара, са законском затезном каматом од 06.03.2020. године до исплате,
- за март 2020. године износ од 1.600,00 динара, са законском затезном каматом од 06.04.2020. године до исплате
- за април 2020. године износ од 145,45 динара, са законском затезном каматом од 06.05.2020. године до исплате,
- за мај 2020. године износ од 304,76 динара, са законском затезном каматом од 06.06.2020. године до исплате,
- за јун 2020. године износ од 290,91 динара, са законском затезном каматом од 06.07.2020. године до исплате
- за август 2020. године износ од 1.828,57 динара, са законском затезном каматом од 06.09.2020. године до исплате,
- за септембар 2020. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.10.2020. године до исплате,
- за октобар 2020. године износ од 3.200,00 динара, са законском затезном каматом од 06.11.2020. године до исплате,
- за новембар 2020. године износ од 3.047,62 динара, са законском затезном каматом од 06.12.2020. године до исплате,
- за децембар 2020. године износ од 695,65 динара, са законском затезном каматом од 06.01.2021. године до исплате,

- за јануар 2021. године износ од 1.523,81 динара, са законском затезном каматом од 06.02.2021. године до исплате,
- за фебруар 2021. године износ од 2.880,00 динара, са законском затезном каматом од 06.03.2021. године до исплате,
- за март 2021. године износ од 2.504,35 динара, са законском затезном каматом од 06.04.2021. године до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

б) **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиљи накнади трошкове првостепеног парничног поступка у укупном износу од 69.977,78 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара, све у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1985/22 од 30.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 223/21 од 13.04.2022. године, којом је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиљи, на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, за период од марта 2018. године закључно са мартом 2021. године, исплати износ од 77.222,17 динара, односно одређене појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у ставу првом изреке првостепене пресуде и обавезана тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 49.250,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...10/23, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је запослена код тужене од 1986. године на радном месту наставник ..., са 100% радног времена. Уговором о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 01.09.2006. године, којим је измењено

решење од 09.04.1986. године, чланом 6. став 1. тачка 1. предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, у висини цене месечне претплатне карте у јавном превозу. Тужилца 28 година живи на адреси у Качареву, ул. ... број .. на којој има пријављено пребивалиште, а која се налази на удаљености од школе око 650 метара. До 2020. године тужена накнаду трошкова превоза запосленима који живе у Качареву није исплаћивала. Дана 25.02.2020. године тужена је донела Правилник о условима за остваривање права запослених на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, који се примењује од 01.03.2020. године, којим су трошкови превоза за запослене у Качареву „на локалу“ признати запосленима који станују на удаљености већој од 750 метара од школе. У насељеном месту Качарево постоје три аутобуске станице, а тужилина кућа, као и школа се налазе између два стајалишта. Да би тужилца користила аутобуски превоз морала би по изласку из куће да крене у супротном правцу од места где се налази школа, враћајући се ка улазу у село и да дође до аутобуске станице која је на више од 300 метара удаљена од њене куће, да сачека и уђе у аутобус, да се вози до прве наредне станице, која је у центру села, а потом да се врати до школе, прелазећи пешице око 150 до 200 метара. Услед таквих околности, тужилца на посао долази пешице или својим аутомобилом односно на практичнији, једноставнији и бржи начин.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применили материјално право из члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика и оценили да тужбени захтев није основан, јер на удаљености од 650 метара од школе нема потребу за коришћењем услуге јавног превоза, па самим тим нема стварне издатке на име плаћања превоза за долазак и одлазак на посао на овој релацији.

Према становишту Врховног суда основано се ревизијом указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05..113/17) је прописано да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Из цитиране законске одредбе произлази да се ближи критеријуми за остваривање права запослених на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада прописују општим актом и уговором о раду. Предмет тужбеног захтева је исплата накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у периоду од марта 2018. године закључно са мартом 2021. године. У наведеном периоду право запослених у државним органима на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада било је регулисано одредбама Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015...92/2020) који се примењује од 05.03.2015. године. Овим актом је предвиђено право запосленог на накнаду трошкова доласка и одласка са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски) која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец.

Полазећи од напред цитираних одредаба, не може се прихватити закључак нижестепених судова да тужила нема право на накнаду трошкова превоза будући да на релацији од куће до посла на око 650 метара нема потребу за коришћењем превоза, а самим тим ни издатке по том основу. Право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада према цитираним прописима, припада свим запосленима, без обзира на чињеницу да ли запослени користе јавни или сопствени превоз односно на посао долазе пешке, нити је исплата трошкова превоза условљена растојањем од места пребивалишта запослених до места рада. Трошкови се одређују према броју ефективних радних дана и цене појединачне превозне карте у јавном превозу. Чињеница је да је релација од тужилине куће до места рада 650 метара, али то не значи да је то растојање дужна да пређе пешице. Наведено растојање се не може нужно сматрати малим растојањем јер су близина, односно даљина, релативни појмови који зависе од психо – физичких способности сваког појединца понаособ, а цитираним релевантним прописима није предвиђена обавеза да се приликом обрачуна стварних трошкова за долазак и одлазак са рада узму у обзир и психо – физичке способности запосленог о чијем се праву одлучује.

Сходно наведеном, тужила има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, по цени појединачне карте у јавном саобраћају и према броју ефективних радних дана у спорном периоду, у висини која је утврђена из обрачуна трошкова превоза тужене за тужилу, у складу са којим је коначно опредељен тужбени захтев.

Према коначном успеху странака у спору, тужили применом чл. 153, 154. и 163. ЗПП, припада право на накнаду трошкова првостепеног поступка у укупном износу од 69.977,78 динара и то: за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 9.000,00 динара (18.000,00 динара), за приступ пуномоћник тужиле на четири одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара (42.000,00 динара) и судске таксе на тужбу и првостепену пресуду у износу од по 4.988,89 динара (9.977,78 динара), све према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама. Тужили припада и право на накнаду трошкова жалбеног поступка у границама постављеног и опредељеног захтева за састав жалбе у износу од 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Из наведених разлога, Врховни суд је, на основу члана 416. став 1. и члана 165. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Према успеху тужиле у ревизијском поступку, тужена је у обавези да јој сагласно одредбама чл. 153, 154. и 163. ЗПП накнади и трошкове ревизијског поступка у границама постављеног и опредељеног захтева за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић